

3. O retorno do absolutismo (1814)

Doc. 9. Manifesto dos Persas (12 de abril de 1814)

“Señor, era costumbre de los antiguos persas pasar cinco días de anarquía después del fallecimiento de su rey, a fin de que la experiencia de los asesinatos, robos y otras desgracias les obligase a ser más fieles a su sucesor. Para serlo España a VM no necesitaba igual ensayo en seis años de su cautividad [...]; mas, como en ausencia de VM se ha mudado el sistema [...] y nos hallamos al frente de la nación en un Congreso que decreta lo contrario de lo que sentimos [...], creemos un deber manifestar que [...] la monarquía absoluta [...] es una obra de la razón y de la inteligencia: está subordinada a la ley divina, a la justicia y a las reglas fundamentales del Estado.

No pudiendo dejar de cerrar este respetuoso Manifiesto [...] con la protesta de que se estime siempre sin valor esa Constitución de Cádiz y por no aprobada por VM.”.

Autoría e xénero

- Assinado por 69 deputados conservadores das Cortes de Cádiz, coñecidos como “os Persas”.
- Manifiesto político de petición ao monarca.

Contexto histórico

- Fernando VII retorna a España tras seis anos de cautiverio en Francia e coespérase o regreso do antigo réxime.
- O liberalismo de 1812 e a actividade das Cortes concitan a oposición dos estamentos máis reaccionarios.

Contido

- Comparan o período liberal con “cinco días de anarquía” e resaltan os desórdenes que xurdiron sen Fernando VII.
- Reclaman a restauración da monarquía absoluta como obra da razón e subordinada á lei divina.
- Propoñen declarar nula a Constitución de Cádiz e todos os actos que a sustentan.

Finalidade

- Presionar ao Rei para que rompa co réxime liberal e recupere as súas prerrogativas absolutas.
- Desautorizar coa metáfora persa o consenso constitucional e xustificar o retroceso político.

Valor e limitacións

- Ilustra a presión parlamentaria que precipitou o Sexenio Absolutista de Fernando VII.
- Representa un parlamento de cara ao Rei pero non reflicte a opinión dos liberais nin dos sectores populares.

Doc. 10. Decreto de Valencia (4 de maio de 1814)

“As Cortes (...) no mesmo día da súa instalación (...) despoixáronme da soberanía, pouco antes recoñecida polos mesmos deputados, atribuíndoa nominalmente á nación para apropiá-la para si eles mesmos e dar a esta, despois sobre tal usurpación, as leis que quixeron, impoñéndolle o xugo de que forzosamente as recibise nunha nova Constitución (...); e ó que era verdadeiramente obra dunha facción, revestíase de vontade xeral (...).

Declaro que o meu real ánimo é non só non xurar nin acceder á dita Constitución nin a decreto ningún das

Cortes xerais e extraordinarias e das ordinarias actualmente abertas, a saber, os que sexan depresivos dos dereitos e prerrogativas da miña soberanía (...), senón o declarar aquela Constitución e tales decretos nulos e de ningún valor nin efecto, agora nin en tempo ningún, coma se non tivesen pasado xamais tales actos..

Autoría e xénero

- Real decreto outorgado por Fernando VII desde Valencia, poucos días despois do seu regreso.
- Norma xurídica de carácter unipersonal e autoritario.

Contexto histórico

- A monarquía estableceu provisionalmente a súa corte en Valencia antes de entrar en Madrid.
- Os “Persas” e outros sectores favoreceron un decreto que rexeitase todo vestixio liberal.

Contido

- Fernando VII declara que non xurará nin acatará a Constitución de 1812 nin decretos das Cortes.
- Proclama nulos e ineficaces todos os actos constitucionais, equiparándoos a se nunca existiran.

Finalidade

- Restaurar xurídicamente a monarquía absoluta e eliminar calquera amparo legal ao liberalismo.
- Afianzar a soberanía real por riba da soberanía nacional proclamada en Cádiz.

Valor e limitacións

- Documento fundamental para comprender a reversión institucional cara ao absolutismo.
- Non explica mecanismos de goberno posteriores nin contempla contrapoderes civís ou eclesiásticos.

Doc. 11. La Atalaya (18 de maio de 1814)

“Xa non podemos ver máis ca felicidade cun Rei tan Santo: en nada cremos que vai desmerecer a San Fernando (...). Xunto o pobo coa tropa, e a cousa das dez da mañá, arrincáronse do Consistorio as letras douradas que dicían: *Praza da Constitución*, fíxose unha fogueira e lanzáronse ás chamas coa mesma Constitución e outros papeis dos liberais, cunha xeral aclamación (...). O pobo, xunto coa tropa, comezaron coa maior orde a prender a varios suxeitos (...). Sacouse en público o estandarte da Santa Inquisición e nada sucedeu en desgraza”.

Autoría e xénero

- Crónica política publicada no xornal La Atalaya.
- Peza de prensa de fóra de Galicia que reflicte a visión reaccionaria.

Contexto histórico

- Primeiros días do absolutismo restaurado: exaltación popular e militar en Madrid.
- Participación conxunta do exército e do pobo na retirada de símbolos liberais.

Contido

- Describe a quema das placas que lembraban a “Praza da Constitución” e a persecución de subversivos.
- Narra a reapertura simbólica da Inquisición e a aclamación ao Rei e aos sacerdotes.

Finalidade

- Exaltar o espírito conservador e a orde restaurada tras o regreso de Fernando VII.
- Concienciar de que o absolutismo é ben recibido polo pobo e polo exército.

Valor e limitacións

- Testemuña do fervor antiliberal e da cooperación entre forzas armadas e civís.
- Sesgo propagandístico: omite referencias aos detidos liberais e á reacción de sectores urbanos.

Estes tres documentos mostran como, con financiamento parlamentario (Manifesto dos Persas), validación real (Decreto de Valencia) e mobilización popular e militar (La Atalaya), se articularon as fases fundamentais do retorno ao absolutismo de Fernando VII en 1814.

